

značenju, već ili da ispolje 'prostački' vulgarno poreklo onih Mačedonaca, koji nisu Grci, ili da ih obeleže kao vernike bugarske crkve" (Ivanić, 1908). Dragiša Lapčević je beležio da se "čisto srpsko stanovništvo" Makedonije često naziva "svakojakim imenima", tvrdeći da su "imenima goge i cincari označavani dunderi i zidari iz Ohrida i Debra dok Cincara tamo uopšte nema" (Lapčević, 1920–ih).

Iako na prvi pogled izgleda da je Erdeljanović preuzeo Cvijićevu oznaku Makedonski Sloveni za Makedonce, način na koji je on navodio ovaj naziv to demantuje. Za razliku od Cvijića, Erdeljanović je pod navodnike stavljao samo reč "makedonski", a da ih je smatrao Srbima svedoči i česta upotreba pojma "makedonski" Srbi. Navodio je da su ih Grci zvali imenom Bulgari ili Bolgari, pa pošto su vekovima bili prosti seljaci, naziv Bulgari je dobio i socijalno značenje, "te označava uopšte: prostog čoveka, seljaka i čifčiju". Tvrdio je da od etničkih imena kojima su se mogli zvati, "najpouzdaniji podaci nas upućuju samo na dva: jedno je Sloveni, a drugo je Srbi", kao i da nijedan od oblika u kojima se javljalo bugarsko ime "nije poreklom iz samih 'makedonskih' slovenskih dialekata" što je po njemu bilo "pouzdanost svedočanstvo, da su 'makedonski' Sloveni dobili bugarsko ime sa strane, da im je nametnuto od drugih naroda". Navodio je da su se Srbi "morali dovijati na razne načine" nazivajući sebe kaurima, hristjanima, Bulgarima, Bolgarima i Bugarima, ali da su tri poslednja naziva – "makedonski" Sloveni primili s onim istim značenjima, koja oni imaju kod Grka i kod Turaka: prvo, da označe sebe kao proste ljude, seljake, i čifčije, a drugo, da obeleže sebe kao Slovene". Ti nazivi nisu, po Erdeljanoviću, imali etničko značenje, "nisu obeležavali bugarsku narodnost", jer kod Srba uopšte, izraz bugaraš "je samo podsmeš ili podrugljiv naziv za one 'makedonske' Srbe koji su bili pristali uz bugarsku egzarhiju, i njemu se ne sme pridavati nikakvo etničko značenje" (Erdeljanović, 1925).

Iz svega navedenog u opisu Makedonaca i njihovog imena, jasno je da je ipak najkontroverznije, još od druge polovine 19. veka, bilo tumačenje bugarskog imena. Brojni su autori koji su se bavili dokazivanjem različitog značenja pojmova Bugarin i Blgarin, pa ni podsmeš Ilariona Ruvarca nije sprečio da i u prvoj deceniji 20. veka ovaj trend bude opšteprihvaćen. Razloge treba tražiti, kao i inače razloge srpsko-bugarske omraze, u političkoj borbi oko Makedonije i dokazivanja ko su "stvarno" Makedonci. Navođene teze su bile uglavnom iste i najbolje ih je eksplicirao Dragašević, koji se poigravao sa bugarskim imenom, i pisao kako "reč Bolgari koja znači ime izvesnog naroda (natio) zvoni skoro isto tako kao i reč Bulgari koja znači kulturni stupanj naroda (populus), to se sasvim lako desilo; da se, posle, obe ove reči pobrkale – i to u toliko pre – što Vizantinci ni ove na Istoku nisu mogli računati u civilizovane; i što su oba ova naroda (u istočnoj i zapadnoj polovini carevine) i ako među sobom različna, bila ipak srodna. U istini, i tek docnije, razne nevjeste uzele su da obe reči znače jedno isto – da i *populus* tj. znači to isto što i *natio* – dakle ime naroda". Kao i mnogi drugi autori, argument da Bugari nisu Blgari pronalazio je u "bugar-kabanici" koja se u Bugarskoj "ne nosi", pesmama "bugaršticama", "što će reći pesme prostačke, pesme prostoga naroda", argumentujući da su i Turci reč bugarin uzeli da znači prostak, pa su se mnogi Srbi u Makedoniji Bugarima nazvali, "onako kako je to prijalio njegovome gospodar; a mnogi se tom tuđom rečju, mesto svojom, služio i u odnosima prema građaninu od koga je ekonomno zavisio" (Dragašević, 1902). Slične su bile i teze da ime Bugari "nije nacionalno, nego političko" pa je i sva istorija bugarske države "stvaranje bugarske narodnosti" (Bdin, 1903), odnosno da je ime Bugarin "sinonimno kod Turaka sa imenom pokorne raje" (Ivanić, 1908). I Cvijić je smatrao da bugarsko ime u Makedoniji nije etničko ime, odnosno da "ne obeležava narodnost" već da ga makedonski seljaci upotrebljavaju označavajući "ljude prostijeg života, potčinjenog i mučnog položaja zatim stavlja tu prostu radničku masu, koja slovenski govori, u suprotnost prema Neslovenima, Grcima i Turcima". Zaključivao je da "ukoliko ima nečeg etnografskog u makedonskom pojmu Bugarin, to znači Slovenin i slovensko" (Cvijić, 1906). Sasvim slično je i Belić tvrdio da su Srbi upotrebljavali naziv Bugari "određujući njime ne bugarsko naselje po poreklu" već srpsko stanovništvo koje se "podvrglo donekle tuđim uticajima sa strane jezika" pa su "takvim nazivom po kašto počastvovali i stanovnike svoje, istočne i južne, Srbije" koje je "najodlučnije potestovalo protiv toga naziva, smatrajući ga za nepristojno rугanje Šumadinaca, koji su uvek gotovi da se našale na račun nekih jezičkih osobina istočne i južne Srbije. Paralelu toga predstavlja i upotreba u prostoga naroda naziva era za sve stanovništvo Srbije koje se nalazi malo zapadnije" (Belić, 1913), dok po Jaši Tomiću Bulgar je turska reč a znači "mešavina", pa zaključuje, "znači: ljudi pomešane krvi" (Tomić, 1914).

Andonović je ponavljao Cvijićeve reči da "kad makedonski seljak upotrebi ime Bugarin, on njime dvoje označava: ljude prostijeg života potčinjenog i mučnog položaja, za tim time stavlja tu prostu radničku masu, koja slovenski govori, u suprotnost prema Neslovenima, Grcima i Turcima, koji su nad njom, i koji je za nešto niže smatraju" (Andonović, 1913), a Todor Stanković je navodio da "nije to bilo odavna, već pre 50 godina" kada se nije ni znalo za ime Bugarin, za njega se znalo "samo u toliko, koliko je ono bilo potrebno da ko koga uvredi, nazvavši ga Bugarinom, za šta bi uvređeni uvredio ca tukao ili tužio. Kad se u tamošnjim krajevima ovca izjalovi, ili kad se žito na njivi urodičavi, kažu: 'izbugarilo se', – obeležje nečeg što se pokvarilo", pa Turcima nije smetalo da čuju Rum, Hristijan, Kavur i Bulgar, "Turčinu je bio svaki Srbin Đaur", Moskov Đaur (Stanković, 1915). Dokazujući da je Makedonija srpska zemlja, i Đerić je tvrdio da je bugarsko ime u srednjem veku "bilo samo političko kao na pr. pre ovoga rata austrijsko ili crnogorsko ime", pa bugarske granice iz toga doba nemaju nikakve vrednosti za etnografiju, jer bugarsko ime nije bilo etnografsko (Đerić, 1922).

Zanimljivo je i zapažanje A. Jovanovića da "po nekoj fatalnosti, koja nema nikakve osnove sa filologijom, reč vulgaros, po značenju na grčkom, nije označavala samo bugarski narod nego i prostak, varvarin, prezreni zemljoradnik" (Jovanović, 1936), kao i Jovana Jovanovića, da bugarsko ime nema u Makedoniji etničko značenje, već se njime "označavao onaj koji drugome radi i argatuje, čivčija, kmet, rajetin; tim imenom su krstili čoveka iz najnižega sloja društvenoga", "prost, ubogi čovek." Tvrdio je da ni u Srbiji pre oslobođenja Bugarske, "bugarsko ime nije imalo etnografsko značenje; Bugare su smatrali kao sastvani deo, kao jedno pleme sa naročitim dijalektom i s osobinama tvrdica i sebičnjaka.